

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i Statsvetenskap vid Stockholms universitet

*Förslaget till revidering är godkänt i Forskarutbildningsrådet 2014-02-18 och i
Institutionsstyrelsen 2014-02-25 och 2014-06-10.*

*Nuvarande Allmänna studieplanen antogs av samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden
2012-04-03, reviderad senast 2014-05-20*

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i statsvetenskap är fastställd av samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden vid Stockholms universitet. Allmänna bestämmelser rörande utbildning på forskarnivå återfinns i Högskoleförordningen.

1. Ämnesbeskrivning

Statsvetenskap är det vetenskapliga studiet av politik. Inom ämnet studeras bland annat normativa principer och politiska grundbegrepp, exempelvis makt, demokrati, legitimitet och kön; politiska aktörer, praktiker och institutioner i Sverige och andra länder; den offentliga förvaltningens organisering och roll i samhällslivet; och internationell politik innefattande både statliga och icke-statliga aktörer och processer.

2. Mål för utbildningen

För doktorsexamen inom ämnet skall den forskarstuderande uppnå följande mål:

Kunskap och förståelse

- * visa brett kunnande inom statsvetenskap och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- * visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

- * visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer.
- * visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- * med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- * visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- * visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap,
- * visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

* visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar och

* visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Institutionen har ingen särskild antagning till licentiatutbildning, utan licentiatexamen kan utgöra ett led i doktorsexamen. För licentiatexamen skall den studerande uppnå följande mål:

Kunskap och förståelse

* visa kunskap och förståelse inom statsvetenskap, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

* visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,

* visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och

* visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

* visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,

* visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och

* visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

3. Behörighet och förkunskapskrav

Behörig att antas till utbildning på forskarnivå är den som uppfyller dels villkor för grundläggande behörighet, dels villkor för särskild behörighet, och som har sådan förmåga i övrigt som behövs för att genomgå utbildningen.

3.1. Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har den som har avlagt en examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller, på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Fakultetsnämnden får för enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl.

Övergångsregler

Den som före den 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till

forskarutbildning skall även därefter anses ha grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock längst till utgången av juni 2015. I detta fall har den som gått igenom grundläggande högskoleutbildning om minst 120 poäng, eller den som i annan ordning inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper grundläggande behörighet att antas till forskarutbildning.

3.2. Särskild behörighet

För att erhålla särskild behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå i statsvetenskap skall den studerande uppfylla fyra villkor:

- * genomgången högskoleutbildning om 150 högskolepoäng, innefattande studier på avancerad nivå om minst 60 högskolepoäng, i ämnet statsvetenskap eller motsvarande utbildning,
- * godkänt självständigt arbete (uppsats) om minst 15 högskolepoäng i ämnet statsvetenskap,
- * genomgången högskoleutbildning i för utbildningen relevanta ämnen om ytterligare 90 högskolepoäng, samt
- * ha kunskaper i engelska motsvarande minst 550 credits på ett Test of English as a Foreign Language (TOEFL).

4. Antagning

Antagning till utbildning på forskarnivå kan ske två gånger per år. Sista ansökningsdagar är 3 mars och 1 december varje år. Vid antagningstillfället under våren sker antagning till de av institutionen finansierade platserna i forskarutbildningen. Antagning av externfinansierade doktorander kan också ske vid detta tillfälle. Vid antagningstillfället under hösten sker enbart antagning av externfinansierade doktorander. Vid antagningstillfället under våren meddelas beslut om antagning senast under första halvan av juni samma år och studierna på forskarnivå påbörjas under höstterminen. Vid antagningstillfället under hösten meddelas beslut om antagning senast i mitten av december och studierna på forskarnivå påbörjas under vårterminen.

Utbildning på forskarnivå ges i den omfattning tillgängliga resurser medger. Information om antagning till utbildning på forskarnivå annonseras rutinmässigt på institutionens hemsida. Beslut om antagning av doktorand med annan finansiering än doktorandtjänst eller utbildningsbidrag fattas av fakultetsnämnden.

4.1. Antagningsprocedur

För den sökande

Den som söker till utbildning på forskarnivå i statsvetenskap skall till ansökan bilägga följande (på svenska, engelska, norska eller danska):

1. Vidimerade kopior av betyg och alla åberopade merithandlingar, inklusive uppsatser, artiklar, rapporter och andra vetenskapliga arbeten.
2. En skiss som redogör för planerad forskning/forskningsinriktning. Den skall ange huvudsaklig inriktning, tänkbart avhandlingsämne, samt helst också en precisering av möjligt forskningsproblem, teori, metod och material. Denna skiss är inte bindande utan kan revideras under forskningsprocessens gång.
3. Namn på två akademiska referenser.

Institutionens antagningsprocedur

1. De sökande till utbildning på forskarnivå behörighetsprövas.

2. En antagningskommitté bestående av tre-fem personer (professorer och docenter), läser vetenskapliga arbeten av samtliga sökande som bedömts som behöriga. Intervjuer med de sökande kan genomföras i detta skede.
3. I samband med antagningstillfället under våren avger antagningskommittén ett förslag om antagning till utbildning på forskarnivå till forskarutbildningsrådet (FUR), varefter FUR avger en rekommendation till institutionsstyrelsen (IS) om antagning till utbildning på forskarnivå. I samband med antagningstillfället under hösten avger kommittén förslaget direkt till IS.
4. IS beslutar om antagning till utbildning på forskarnivå.

5. Urval

Urvalskriterier vid bedömning av de sökande är

- 1) Kvaliteten i de tidigare arbeten som skrivits (exempelvis uppsatser, artiklar och rapporter):
 - * empirisk substans,
 - * självständighet i uppläggning och analys,
 - * klar forskningsdesign, dvs tydligt forskningsproblem, tydliga frågeställningar, välmotiverade avgränsningar, uttrycklig teorianslutning och metodologisk medvetenhet.
- 2) Prognos för att avhandlingsarbetet slutförs inom avsedd tid:
 - * tidigare visad förmåga att hålla givna tidsramar,
 - * problemformulering och stringens i forskningsplan.

6. Utbildningens innehåll och uppläggning

Utbildningen på forskarnivå i statsvetenskap är upplagd så att studierna normalt kräver fyra år för heltidsstudier. Studierna kan också utformas så att de kan klaras av på deltid inom högst åtta år.

6.1. Utbildningens uppläggning

Institutionen ger utbildning i form av kurser, seminarier och handledning för avhandlingsarbete. Utbildningens omfattning uttrycks i högskolepoäng, varvid ett års heltidsstudier anses motsvara 60 högskolepoäng och doktorsexamen i dess helhet utgör 240 högskolepoäng. Poängtalet fördelas på 75 högskolepoäng för kurser och 165 högskolepoäng för avhandling. För kurser, se Tillämpningsföreskrifter för utbildning på forskarnivå i Statsvetenskap.

Seminarier

Forskarstuderande uppmuntras att under den tid som avhandlingsarbetet pågår aktivt delta i institutionens allmänna seminarium, samt i något eller några av de forskningsseminarier som är knutna till institutionens forskningsprofiler.

6.2.Handledning samt studie- och yrkesorientering

För varje doktorand skall utses två eller flera handledare (varav minst en har genomgått forskarhandledarutbildning). En av dessa utses till huvudhandledare. Under det första läsåret deltar de nyantagna doktoranderna i en särskild handledningsgrupp med återkommande seminarieverksamhet där tre-fyra av institutionens disputerade lärare ingår och ansvarar för handledningen gemensamt. Under detta år är studierektor i forskarutbildningen formellt huvudhandledare och ytterligare en av institutionens forskare är handledare. En doktorand som begär det har rätt att byta handledare.

Mot slutet av första läsåret och då en avhandlingsplan seminariebehandlats utses en permanent huvudhandledare och minst en handledare till varje doktorand. Då handledare utsetts bör handledare och doktorand klargöra sina förväntningar på varandra och enas om former för handledningsarbetet. Doktorandens rätt till handledning preciseras ytterligare i institutionens Tillämpningsföreskrifter för utbildning på forskarnivå. Beslut om handledare kan ändras på begäran av handledare eller doktorand, eller av andra skäl.

Handledningsgruppen/handledaren skall ge den studerande råd och anvisningar för hur specialkurser skall väljas och för hur avhandlingsarbetet skall inriktas, planeras och genomföras. Forskarstuderande skall genom regelbundna kontakter hålla handledaren underrättad om arbetets fortskridande samt inhämta råd om den vidare upplägningen.

Studierektorn i forskarutbildningen ansvarar för att under den första terminen informera de nyantagna doktoranderna om forskarutbildningens villkor och anställningsförhållanden.

Rutiner för studie- och yrkesorientering

Studie- och yrkesorientering sker fortlöpande under utbildningen på forskarnivå genom samtal med handledningsgruppen och handledarna, genom alumniverksamhet, genom karriärdag för doktorander som annorlunda av fakulteten, samt i återkommande utvecklingssamtal med studierektorn i forskarutbildningen eller institutionsledningen.

6.3 Individuell studieplan

Individuell studieplan utformas av handledare och doktorand, senast tre månader efter antagning till utbildning på forskarnivå. Den skall innehålla beskrivning av och tidsplan för forskningsuppgiften, tilltänkta kurser och planerade forskningsvistelser vid utländska lärosäten. Den skall innehålla en arbetsplan med konkreta och kortsiktiga delmål för ett år i taget. Finansieringsform/-plan skall framgå av studieplanen. Den individuella studieplanen skall följas upp minst en gång varje år.

Bestämmelser för behållande av resurser

Forskarstuderande har rätt att behålla studiefinansiering, handledning och andra resurser om hon/han följer sin individuella studieplan. Vid avvikelser från denna, bör doktoranden och handledaren diskutera om det medför att den ursprungliga studieplanen måste revideras. Resurserna får inte dras in för tid då doktoranden är anställd som doktorand eller får utbildningsbidrag för doktorander. Om en doktorand i väsentlig utsträckning åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen, kan fakultetsnämnden besluta att omförordnande på doktorandtjänst inte skall ske (Högskoleförordningen kapitel 6).

Doktoranden har rätt till förlängning av tidsplanen om särskilda skäl föreligger, såsom ledighet på grund av sjukdom, tjänstgöring inom totalförsvaret eller förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller föräldraledighet.

7. Kurser och tillgodoräknande

Kurser på forskarnivå består av både obligatoriska och icke-obligatoriska kurser varav de senare väljs i samråd med handledare. Kurserna i forskarutbildningen är till övervägande del obligatoriska metodkurser samt kurser syftande till både djup och bred ämneskunskap. Obligatoriska kurser läses huvudsakligen under första året och definieras på separat lista som antas av institutionsstyrelsen.

Forskarstuderande kan ansöka om tillgodoräknande i forskarutbildningen av motsvarande godkända kurser på avancerad- eller doktorandnivå. Ytterligare information kring tillgodoräknande avräkning finns i Tillämpningsföreskrifterna för utbildning på forskarnivå (se statsvet.su.se).

8. Avhandling och disputation

Avhandlingen skall dokumentera doktorandens förmåga till vetenskaplig metodik och redovisning samt skicklighet att självständigt behandla ett vetenskapligt problem.

8.1. Avhandling

Avhandlingen skall antingen utformas som ett enhetligt och sammanhängande vetenskapligt verk (en monografiavhandling), eller bestå av ett antal vetenskapliga artiklar, som den studerande författat, tillsammans med en "kappa" (en sammanläggningsavhandling). Krav på kvalitet och omfattning av forskningsinsatsen skiljer sig inte mellan de två formerna. Avhandlingen skall motsvara 165 högskolepoäng i utbildningen på forskarnivå. En sammanläggningsavhandling bör innehålla ett antal uppsatser med vardera en kvalitet och ett omfång som motsvarar en artikel som skulle kunna godkännas vid en referee-bedömning för en vetenskaplig tidskrift. I likhet med de fall där vetenskaplig avhandling författats av två eller fler personer gemensamt, skall i de fall andra än avhandlingsförfattaren bidragit till en eller flera uppsatser, den enskilde doktorandens insatser sammanlagt motsvara 165 högskolepoäng och insatserna kunna särskiljas. (Se vidare 'Riktlinjer för sammanläggningsavhandlingar'/'Guidelines for compilation thesis' på www.statsvet.su.se)

8.2. Disputation

Doktorsavhandling skall muntligen försvaras vid offentlig disputation och åsätts något av betygen godkänd eller underkänd. Vid betygssättningen tas hänsyn såväl till innehållet i avhandlingen som till försvaret av denna.

Opponent och betygsnämndens ledamöter utses av fakultetsnämnden. Bestämmelser angående betygsnämnd m.m. finns i Högskoleförordningen kapitel 6., i anvisningar utfärdade av Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden, samt i Stockholms universitets regelverk (se <http://www.samfak.su.se/> och <http://www.su.se/forskning/utbildning-p%C3%A5-forskarniv%C3%A5>).

8.3. Licentiatseminarium

Institutionen har ingen särskild antagning till licentiatutbildning, utan licentiatexamen kan utgöra ett led i doktorsexamen. Licentiatexamen omfattar sammanlagt 120 högskolepoäng enligt fördelningen 45 högskolepoäng kurser och 75 högskolepoäng för avhandling. (För kurser, se Tillämpningsföreskrifter för utbildning på forskarnivå i Statsvetenskap)

Den vetenskapliga uppsatsen skall vid ett seminarium som äger rum på terminstid granskas av opponent med lägst doktorsexamen och som har goda kunskaper om för uppsatsen väsentliga ämnesområden och metoder. Uppsatsen skall ha funnits tillgänglig på institutionen och universitetsbiblioteket minst två terminsveckor innan seminariet äger rum. Meddelande om att uppsatsen skall behandlas skall sändas till övriga statsvetenskapliga institutioner vid landets universitet och högskolor.

Betyg på uppsatsen bestäms av examinator, eller eventuellt av betygsnämnd bestående av tre lärare, av vilka minst en är närmast berörd professor; övriga ledamöter skall ha lägst

doktorskompetens. Opponent och examinator eller betygsnämnd utses av institutionsstyrelsen på förslag av närmast berörd professor.

Som betyg på kurser och uppsats används något av uttrycken godkänd och underkänd. Betyg på uppsatsen skall anmälas till fakultetsnämnden.

I övrigt gäller i tillämpliga delar samma bestämmelser för licentiatexamen som för utbildningen på forskarnivå i stort.

9. Examen

För såväl doktors- som licentiatexamen fordras att examensmålen är uppfyllda. För doktorexamen fordras:

- * kurser motsvarande 75 högskolepoäng,
- * 165 högskolepoäng för dels deltagande i seminarier, dels eget forskningsarbete, som redovisas i avhandling,
- * muntligt försvar av vetenskaplig avhandling vid offentlig disputation, samt
- * godkänd vetenskaplig avhandling.

För licentiatexamen fordras:

- * kurser motsvarande 45 högskolepoäng,
- * 75 högskolepoäng för dels deltagande i seminarier, dels eget forskningsarbete, som redovisas i vetenskaplig uppsats,
- * försvar av vetenskaplig uppsats vid seminarium, samt
- * godkänd vetenskaplig uppsats.

10. Övriga anvisningar

Kompletterande råd och anvisningar meddelas i särskilda av institutionen fastställda tillämpningsföreskrifter. Mer allmänna regler finns Högskoleförordningen, i samhällsvetenskapliga fakultetens riktlinjer, och i Stockholms universitets regelverk.